

at man overordentlig let kan komme til at gøre stor Uret mod de paagældende Selskaber og mod store Egne af vort Land, der trænger meget saavel til disse Transportmergelbaner som til andre Mergelbaner for at faa den nødvendige Mergel til Dyrkning af Jorden. Denne Mergel er endnu mere nødvendig i disse Aar, da Gødningstilforslerne er saa ringe, end den tidligere har været. Jeg har en Følelse af, at Brændselsnævnet har Forstaaelse af, at man her maa gaa frem med den største Forsigtighed.

Som jeg ved tidligere Lejligheder har udtalt, har forskellige Mergelselskaber anmodet mig om at sige, at de med stor Ængstelse har set paa det, som hidtil er foretaget imod dem. Jeg staar her med Beretningen om forskellige Forhandlinger, som et Mergelselskab har ført dels med Spornævnet, dels med Brændselsnævnet og dels med Hedeselskabet. Selskabet for den meget store Hedetransport-Mergelbane i Midtjylland, der strækker sig over flere store Sogne og har udøvet en overordentlig gavnlig Virksomhed, har med Ængstelse set paa, hvad der er foretaget, og kæmpet for at faa bevaret saa meget af deres Spor som muligt. De har tænkt sig Muligheden af — hvad der ogsaa har været gjort stærkt Tilløb til —, at man vilde tage de sidste Mergelspor fra dem, men jeg har den Opfattelse, at man vil søge at imødekomme rimelige Krav her. Banerne har været til overordentlig stor Gavn for indeværende Aars Brændselstransport, idet det har været vanskeligt under de slette Ernæringsforhold at skaffe Heste til Transport. Dernæst blev der — hvad alle, der følger nogenlunde med, ved — transporteret overordentlig mange Tørv i Fjor, det oplyses ogsaa i Lovforslaget. Men hvad der bliver produceret af Tørv i Aar, vil gaa langt ud over det dobbelte Antal, efter hvad man kan skønne ved at se, hvor mange Selskaber der er dannet med det Formaal at producere saa og saa mange Millioner Tørv. Derfor har Mergelselskaberne været og er den Dag i Dag ængstelige for, hvad der kan ske, og derfor er det vel overvejet, at jeg har fremsat disse Udtalelser. Jeg har ikke fremsat dem for at sige noget ubehageligt mod nogen, hverken mod Brændselsnævnet eller Spornævnet, men fordi jeg har set disse Forhold paa nært Hold, set, at der for Menneskene paa de paagældende Egne var Grund til at være ængstelige, fordi Nævnene mulig kunde ensidig forfølge deres Formaal og derved komme til at sætte sig ud over, at de

skadede det bedste Middel til at opretholde ikke alene Korndyrkningen paa disse Egne, men ogsaa den dyriske Produktion.

Jeg vil derfor overrække det Udvalg, som eventuelt bliver nedsat, disse Aktstykker, hvori der findes Forhandlinger baade med Hedeselskabet, Spornævnet og Brændselsnævnet, for at Udvalget kan se, hvorledes Forholdene er; og hvor stor Berettigelse Folk paa disse Egne har haft til at føle Ængstelse, fordi Nævnene, som det før blev fremhævet af det ærede Medlem fra Herning (Westergaard), næsten har gjort det umuligt for dem at producere Mergel, idet de har taget deres Spormateriel fra dem. De er da heller ikke i Stand til at forrente og afdrage den umadelige Gæld, de har. Baade for disse Selskabers og for Forbrugernes Skyld er det nødvendigt at tage alle mulige berettigede Hensyn, og jeg tror ogsaa, at Brændselsnævnet nu har en Forstaaelse af, at det skal vare sig, saa at det ikke gør mere Skade end højst nødvendigt.

Jeg skal ikke genoptage Debatten om de Ekspropriationer, der er blevet foretaget, men kun sige, at det er min Overbevisning, at de Foranstaltninger, der er gjorte f. Eks. med Hensyn til Brunkullene, i finansiell Henseende vil komme til at svie stærkt til Staten.

Til Slutning skal jeg bemærke, at det er med stor Tilfredshed, man omkring i Landet har set, at den Maksimalpris, der for kort Tid siden blev fastsat paa Tørv, kun varede saa kort. Jeg tror, den varede ikke mere end nogle Dage, og det var sikkert godt. Hvorfra den kom, ved jeg ikke, og jeg ved heller ikke, hvorledes det er gaaet til, at den er blevet taget tilbage, Hovedsagen er, at den blev taget tilbage, thi det var en Urimelighed at sætte Maksimalprisen op. Det er paa manges Vegne, jeg udtaler Glæde over, at denne Maksimalpris er blevet taget tilbage, thi det var i Forbrugernes Interesse, og man gik sikkert ikke Producenternes Interesse for nær derved. Jeg haaber, at man ikke i indeværende Aar skal røre ved den nuværende Maksimalpris. Saa vidt jeg forstaaer, er der ved forskellige Transaktioner sket nogen Forhøjelse, men det skal jeg ikke komme ind paa.

Indenrigsministeren (Rode): Jeg kan kun med Tilfredshed høre, at det med denne store Lov om Fremskaffelse af indenlandske Brændselsmaterialier er gaaet som med saa mange af denne Krigstids Foranstaltninger: den modtages med Tvivl,